

Gospodarowanie odpadami w Polsce

PIOTR KARDASZ
POLITECHNIKA WROCŁAWSKA

NASZ KRAJ ZAJMUJE SZÓSTE MIEJSCE W UE POD WZGLĘDEM ILOŚCI WYTWARZANYCH ODPADÓW. W 2011 ROKU PRZYBYŁO ICH U NAS 315 KG NA JEDNEGO MIESZKAŃCA, A WIĘKSZOŚĆ (W 2011 ROKU – 71%) TRAFIŁA NA SKŁADOWISKA

Nie jest to stan zgodny z zaleceniami Unii Europejskiej zawartymi w dyrektywach: 2008/98/WE w sprawie odpadów, 99/31/WE odnośnie składowania odpadów i 2000/76/WE dotyczącej spalania odpadów. Pierwsza z nich określa hierarchię metod postępowania z odpadami, uznając za najbardziej pożądane zapobieganie ich powstawaniu. Następne w kolejności jest ich przygotowywanie do ponownego użycia bądź poddawanie recyklingowi, a ewentualnie też odzyskiwanie zawartej w nich energii poprzez procesy termiczne. Najmniej korzystne jest z tego punktu widzenia unieszkodliwianie odpadów przez ich składowanie. Dyrektywa ta nakłada też na państwa członkowskie UE obowiązek osiągnięcia określonych poziomów unieszkodliwiania i odzysku odpadów, czyli:

- ▶ do 2015 roku wprowadzenie selektywnego zbierania;
- ▶ do 2020 roku ponowne wykorzystanie lub recykling co najmniej 50% (wagowo) papieru, szkła, metali i tworzyw sztucznych.

Druga z wymienionych dyrektyw, zwana składowiskową, nakazuje w terminie do 16 lipca 2016 roku zredukować ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na składowiskach do 35% ogólnej ich masy wytworzonej w 1995 roku

w danym kraju. Dyrektywa trzecia (w sprawie spalania odpadów) wprowadziła w celu ochrony środowiska naturalnego warunki obowiązujące przy termicznym przekształcaniu tych substancji.

Polska jako członek UE musi dostosowywać swe przepisy wewnętrzne do dyrektyw unijnych. Dlatego nasza Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku jest oparta na dyrektywie 2008/98/WE i nakłada na wszystkie wytworzące je podmioty obowiązek gospodarowania nimi zgodnie z planami ustalonymi na poziomie krajowym przez Radę Ministrów, a w regionach – przez jednostki samorządu terytorialnego. Samorządy gminne muszą zapewniać odbiór odpadów komunalnych (w miarę możliwości selektywny) od wszystkich mieszkańców, a także dążyć do stworzenia instalacji odzysku i unieszkodliwiania na terenie gminy bądź wraz z innymi gminami lub przedsiębiorstwami.

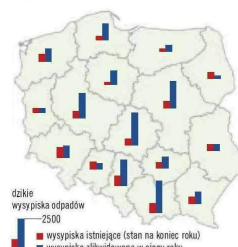
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 oparty został na dyrektywie 2008/98/WE, więc przewiduje ograniczenie do 2020 roku ilości składowanych biodegradowalnych odpadów komunalnych do poziomu 1,5 mln ton, czyli 35% masy wytworzonej w 1995 roku, co oznacza konieczność rozwoju nowocześniejszych metod gospodarowania. Oprócz wspomnianych już zadań unijnych dokument ten ustanawia także inne cele, m. in. objęcie w 2015 roku wszystkich mieszkańców Polski zorganizowanym systemem od-

bioru odpadów oraz selektywnym ich zbiorom, ograniczenie do 2014 roku liczby składowisk do 200 oraz stały procentowy wzrost recyklingu. Za najbardziej pożądane uznaje się tu zakłady:

- ▶ termicznego przekształcania odpadów komunalnych (ZTPOK), powszechnie nazywane spalarniami;
- ▶ mechaniczno-biologicznego przekształcania odpadów (MBT).

Pierwsze, oprócz przyjaznego dla środowiska gospodarowania odpadami (10-20-krotne ograniczenie emisji CO₂), pozwalają też na uzyskanie energii elektrycznej i ciepła bez konieczności zużycia i transportu paliw naturalnych.

Wojewódzkie plany gospodarowania odpadami (WPGO) przewidują łącznie budowę lub modernizację 87-97 kompostowni i zakładów fermentacji, 28-30 zakładów MBT oraz 27 sortowni. W przypadku kosztownych instalacji ZTPOK postanowiono na początek utworzyć 6 obiektów tego typu (w Krakowie, Koninie, Poznaniu, Bydgoszczy, Szczecinie i Białymstoku).

Zapowiedziane zmniejszenie liczby składowisk może napotkać znaczne trudności, gdyż obecnie trafia na nie zdecydowana większość odpadów komunalnych w Polsce, a w dodatku mamy wciąż sporo tzw. dzikich wysypisk. Przeprowadzona w kwietniu 2010 roku kontrola NIK wykazała ich obecność w 92% kontrolowanych gmin. Od tego czasu wiele z nich zostało zlikwidowanych, lecz nie ma pewności, czy nie powstały nowe. ■